Lietas Nr. C37098914
Lietas arhīva Nr. C-0300-15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Tukumā, 2015.gada 30.martā

Tukuma rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese A.Vancāne rakstveida procesā
izskatīja civillietu AS "Norvik banka" mazā apmēra prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu,

k o n s t a t ē j a:

AS "Norvik banka" (turpmāk tekstā prasītāja), pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1589., 1716., 1717., 1720.panta 2.punktu, 1753., 1756., 1757., 1759., 1762.panta 1.punktu, 1764., 1765.panta pirmo daļu, 1811., 1934., 1943. un 1946.pantu, lūdz piedzīt no /pers. A/ (turpmāk tekstā atbildētāja) no līguma izrietošās un neizpildītās maksājuma saistības – galveno parādu EUR 1419,81, procentus EUR 565,75, līgumsodu EUR 1419,81, kopā piedzīt EUR 3405,37, noteikt prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos procentus — 6% gadā no piespriestās, bet neizpildītās pamatsummas, piedzīt no atbildētājas prasītājas labā visus tiesāšanās izdevumus.

Prasība motivēta ar to, ka 2007.gada 17.jūlijā starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgts Patēriņa kredīta līgums Nr. PTK-009629, saskaņā ar kuru prasītāja aizdeva atbildētājai EUR 2134,31, ar procentu likmi 17 % gadā, ar atmaksas termiņu līdz 2011.gada 20.jūlijam, maksājumi veicami atbilstoši maksājuma grafikam, par maksājuma grafikā noteikto termiņa kavēšanu noteikts līgumsods 0,3% apmērā no nokavētās maksājuma summas par katru kavējuma dienu. Atbildētāja nepildīja ar līgumu uzņemtās saistības, nenodrošināja, lai maksājumu grafikā norādītajos datumos viņa kontā ir pietiekošs naudas daudzums aizdevuma atmaksāšanai. Pēdējais maksājums ir saņemts 2009.gada 20.martā EUR 61,98 apmērā.

Prasītāja norādījusi, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Atbildētāja paskaidrojumus nav iesniegusi.

Atbildētājai atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21}panta noteikumiem, 2014.gada 2.septembrī prasības pieteikums un paskaidrojuma veidlapa ierakstītā vēstulē nosūtīti uz atbildētājas norādīto uzturēšanās adresi ārzemēs un prasības pieteikumā norādīto adresi ar lūgumu 30 dienu laikā no prasības pieteikuma saņemšanas dienas iesniegt Tukuma rajona tiesā rakstveida paskaidrojumus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta nosacījumiem, tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, — pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.

Bet saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1} panta pirmās daļas 3.punkta nosacījumiem, ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.panta noteiktajā kārtībā, izņemot tā devītajā daļā paredzēto gadījumu, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu vai par attiecīgā dokumenta saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti, septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otrās daļas noteikumiem, paskaidrojuma nesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai. Pie minētiem apstākļiem, tiesnesis atzīst, ka atbildētājai par prasību ir paziņots pienācīgā veidā, un lieta izskatāma rakstveida procesā.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otrā daļa nosaka, ka ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22}panta pirmo daļu, pusēm izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kā arī izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesim.

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, uzskata maza apmēra prasību par pamatotu un apmierināmu daļēji turpmāk norādīto apsvērumu dēļ, līgumsods piedzenams mazākā apmērā nekā lūdz prasītāja.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Ievērojot Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Ar Patēriņa kredīta līgumu Nr.PTK-009629 pierādīts, ka prasītāja 2007.gada 17.jūlijā aizdeva atbildētājai (līguma noslēgšanas brīdī /vārds uzvārds/) EUR 2134,31 (LVL 1500,00) (lietas 12.-14.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumu.

Civillikuma 1753.pantā ir noteikts, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti (Civillikuma 1946.pants).

Aizdevuma konta izraksta izdruka (lietas 15.lapa) apliecina, ka prasītāja no savas puses saistības ir izpildījusi un ieskaitījusi atbildētājas kontā aizdevumu EUR 2134,31 apmērā.

Saskaņā ar līguma maksājuma grafiku, atbildētāja bija apņēmusies veikt aizdevuma samaksu, sākot no 2007.gada 20.augusta līdz 2011.gada 20.jūlijam, katra mēneša 20.datumā (lietas 14.lapa).

Kredīta atmaksas izdruka (lietas 16.-18) apliecina, ka atbildētāja kavējusi maksājumus, pēdējais maksājums veikts 2009.gada 20.martā.

Saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu no aizdevuma līguma aizdevējam izceļas prasījuma tiesības uz līguma izpildīšanu, proti, aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Parāda aprēķins apliecina, ka atbildētājas pamatparāds uz 2014.gada 10.jūniju ir EUR 1419,81.

Atbildētāja nav iesniegusi tiesai pierādījumus, ka no savas puses saistības ir izpildījusi, līdz ar ko no atbildētājas prasītājas labā piedzenams pamatparāds EUR 1419,81.

Noslēdzot līgumu, puses vienojušās par fiksēto procentu likmi - 17% gadā no aizdevuma summas.

Civillikuma 1753.pants nosaka, ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu. Civillikuma 1756.pants noteic pienākumu maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1946.pantu, procenti par aizdevumu dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti, vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

Civillikuma 1757.pants nosaka, ka nolīgtos procentus, jānoteic to apmērs, ja tas nav darīts, tad atzīstams, ka klusējot pieņemti likumiskie procenti. Civillikuma 1765.pants nosaka, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Prasītāja aprēķinājusi līgumiskos procentus par laiku no 2009.gada 20.marta līdz 2011.gada 20.jūlijam EUR 315,43 apmērā.

Savukārt pēc aizdevuma līguma izbeigšanas, proti, no 2011.gada 21.jūlija līdz 2014.gada 10.jūnijam, aprēķināti likumiskie procenti par saistību izpildes nokavējumu EUR 250,32 apmērā.

Tādejādi, par aizdevuma lietošanu, no atbildētājas piedzenami nesamaksātie līgumiskie procenti EUR 315,43 apmērā, bet par saistību izpildes nokavējumu likumiskie procenti EUR 250,32.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tās pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība, atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Lietā nav iegūti pierādījumi, ka atbildētāja savas saistības lietā izpildījusi un parāda summu būtu pilnībā vai daļēji samaksājusi. Atbildētāja nav apstrīdējusi lietā iesniegto parāda un procentu apmēru. Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka prasība daļā par pamatparāda, līgumisko lietošanas procentu un likumisko nokavējuma procentu piedziņu ir apmierināma.

Civillikuma 1716.pants nosaka, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.

Kā atzinis LR Augstākās tiesas Senāts 2008.gada 14.maija spriedumā lietā SKC-212, Civillikums neaizliedz līgumsoda noteikšanu procentuālā izteiksmē, bet ir jābūt saprātīgām robežām, kuru noteikšana attiecīgos ekstremālos gadījumos kļūst par tiesas kompetenci, lietojot par mērauklu taisnīguma un samērīguma principus. Sakarā ar likuma tieša norādījuma neesamību, jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.pantu (LR Augstākās tiesas Senāts 2008.gada 14.maija sprieduma lietā SKC-212).

Izspriežot prasījumu daļā par līgumsoda piedziņu, tiesa uzskata, ka pušu tiesības un pienākumi vērtējami arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma aspektā. Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.pantā noteikti gadījumi, kad līguma nosacījumi atzīstami par netaisnīgiem. Par netaisnīgu līguma noteikumu uzskatāms tāds noteikums, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi.

Noslēdzot līgumu, atbildētāja apņēmusies par maksājuma termiņa kavējumu maksāt līgumsodu 0,3% dienā, ko aprēķina no termiņā nesamaksātās summas.

Prasītāja aprēķinājusi līgumsodu no 2009.gada 20.aprīļa līdz 2011.gada 20.jūlijam EUR 1419,81. Tiesa uzskata, ka tāds līgumsods dotajā situācijā ir nesamērīgs un netaisnīgs sekojošu apsvērumu dēļ.

Tā kā izskatāmajā lietā prasītāja nav devusi nekādus aprēķinus par zaudējumiem, kas cēlušies no saistības savlaicīgas neizpildes, tiesa secina, ka konkrētajā lietā līgumsodam ir izteikti sodošs raksturs.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 3.panta 2.punkta noteikumiem patērētāja tiesības ir pārkāptas, ja nav ievērots līgumslēdzēju vienlīdzības princips un līguma noteikumi ir netaisnīgi. Savukārt likuma 6.panta trešās daļas 4.punkts nosaka, ka līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam. Pamatojoties uz minēto, par netaisnīgu noteikumu uzskatāms tāds, kas, neņemot vērā faktiskos apstākļus, uzliek patērētājam nesamērīgu līgumsodu.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta septītajā daļā noteikts, ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt, kā arī piektā daļa nosaka, ka līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš, un patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus.

Apskatot iesniegto līgumu, redzams, ka atbildētāja ir parakstījusi iepriekš sagatavotu līgumu un tikai līguma parakstīšana no patērētāja puses un informētība par tā saturu nav uzskatāma par apspriešanu. Tādēļ viennozīmīgi tiek konstatēts, ka iepriekš minētais līgums ir bijis jau sagatavots iepriekš (tipveida līgums), tādējādi patērētājam nav bijusi iespēja ietekmēt šā līguma nosacījumu saturu.

Šādos apstākļos aprēķinātais līgumsods EUR 1419,81 apmērā ir atzīstams par nesamērīgu un pretrunā labticīguma un samērīguma principiem, kas neatbilst Patērētāju tiesību aizsardzības likuma prasībām un ir samazināms.

Samērojot pušu tiesiskās intereses nolūkā nodrošināt prognozējamas un atbildīgas civiltiesiskās attiecības, lai šīs lietas ietvaros līgumsods nodrošinātu samērīgu sodu par neizpildīto saistību, tiesa uzskata, ka pieprasītais līgumsods, kas pielīdzināts pamatparāda lielumam, ir nesamērīgi liels un netaisns. Pie šādiem apstākļiem, tiesai ir pamats atbilstoši Civillikuma 1724.[1] pantam samazināt līgumsodu. Tiesa uzskata, ka līgumsods EUR 141,98 pilnībā izpilda sodīšanas funkciju, neļaujot iedzīvoties prasītājam uz atbildētāja rēķina.

Tiesa ņem vērā apstākli, ka pēdējo maksājumu atbildētāja veica 2009.gada 20.martā, bet prasība par parāda piedziņu iesniegta 2014.gada 29.augustā.

Pamatojoties uz augstāk izklāstītajiem argumentiem un apsvērumiem, tiesa atzīst, ka līgumsoda apmērs nosakāms EUR 141,98, un tas ir adekvāts, samērīgs un prasība daļā par pārējā līgumsoda piedziņu ir noraidāma.

Novērtējot minēto, tiesai ir pamats piedzīt no atbildētājas prasītājas labā parādu EUR 2127,54, tai skaitā pamatparādu EUR 1419,81, līgumiskos procentus EUR 315,43, likumiskos procentus EUR 250,32 un līgumsodu EUR 141,98.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas piedziņu, tiesa rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, kā arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Saskaņā Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no piespriestās, bet nesamaksātās pamatparāda summas EUR 1419,81.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Prasītāja, iesniedzot prasību tiesā, samaksājis valsts nodevu EUR 370,95, kā arī samaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 4,70. Atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a.apakšpunktam par prasības summu EUR 2127,54 maksājama valsts nodeva 15% apmērā no prasības summas, kas sastāda EUR 319,13, kas piedzenama no atbildētājas prasītājas labā. No atbildētājas prasītājas labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,70.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] panta pirmo daļu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties. Tiesa atzīst, ka minētā likuma norma attiecas arī uz izskatāmo prasību un līdz ar to atbildētājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Ņemot vērā iepriekš teikto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 190., 193., 195.pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, AS „NORVIK BANKA", reģ. Nr./reģistrācijas numurs/, labā pamatparādu EUR 1419,81, līgumiskos procentus EUR 315,43, likumiskos procentus EUR 250,32, līgumsodu EUR 141,98, valsts nodevu EUR 319,13, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 4,70, kopā EUR 2451,37 (divi tūkstoši četri simti piecdesmit viens *euro* 37 centi).

Samaksa veicama AS "Norvik Banka",
reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/
Kods: LATB LV22
Saistības pēc līguma Nr. PTK-009629
Konts:LV47LATB00000PATEREUR

Noteikt AS „NORVIK BANKA" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. A/ 6% gadā no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas EUR 1419,81.

Noraidīt prasību daļā par līgumsoda EUR 1277,83 apmērā piedziņu.

Noteikt /pers. A/ termiņu labprātīgai saistību nokārtošanai 10 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma pasludināšanas dienas 2015.gada 30.marta Zemgales apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Tukuma rajona tiesā.

Tiesnese A.Vancāne